

Magyarságtudomány az Egyesült Államokban

Hitel 2012. évi júniusi számának „Visszhang” rovatában, *Hungarológia nálunk és más nemzeteknél* címmel közölt tanulmány szerzője, Sárközy Péter, az olaszországi helyzet kiváló ismerője, ám a más országokra vonatkozó adatai több helyen pontatlanok, A 82. lapon az olvasható, hogy „Amerikában eddig csak két egyetemen, a kaliforniai UCLA-n és a kanadai Torontóban létezett igazi magyar tanszék”. Ez az állítás nem felel meg a valóságnak. Az Indiana Egyetemen a magyarságtudomány oktatását mindig kinevezett állandó és vendégoktatók együtt biztosították. Ez az egyedüli észak-amerikai egyetem, ahol magyarságtudományból doktori címet lehet szerezni. A program a második világháború idején kezdődött el Thomas A. Sebeok kinevezett professzor irányításával, akit később Denis Sinor váltott fel. A tanszék formális megalapítására is az ő időszakában került sor, méghozzá magyar források bevonásával, az Indiana University és a Magyar Tudományos Akadémia közötti 1978-as szerződés eredményeként (ennek részletes történetéről ld. Denis Sinor, *A Peaceful Interlude in the Cold War – The Establishment of Hungarian Studies at Indiana University: A Personal Memoir. Hungarian Studies*, 19 [2005], 243–253). Sinor professzor mellett dolgozott Ránki György vendégtanárként, kinek halála után az Indiana Egyetem által hirdetett pályázat nyomán Szegedy-Maszák Mihály kinevezett professzor („tenured full professor”) lett, és ebben a minőségében tanított magyar művelődéstörténetet nyugdíjba vonulásáig. Az ő munkáját egészítette ki jelentős magyar tudósok (Borhi László, Csorba László, Hatos Pál, Mazsu János, Pléh Csaba, Romsics Ignác) vendégoktatása. 2006 után Lynn Hookert nevezték ki állandó októnak, akivel együtt működve biztosította Fülemile Ágnes, majd Ablonczy Balázs a magyar program folytonosságát. Jelenleg két kinevezett oktató (Lynn Hooker és Varga Valéria) és két vendégtanár (Borhi László és ifj. Bertényi Iván) tanít hungarológiát. A Tanszék évtizedek óta rendez tudományos ülésszakokat, melyek teljes anyagát a Nemzetközi Magyarságtudományi Társaság folyóirata, a *Hungarian Studies* közli. E folyóiratot Szegedy-Maszák Mihály, az Indiana Egyetem emeritus professzora, Jankovics József és Thomas Cooper szerkeszti, utóbbi 2003-ban Kemény Zsigmond regényeiről írt értekezéséért kapott Ph. D. fokozatot az Indiana Egyetemen.

Az eset általános tanulsága is fontos. A szóban forgó cikk szerzőjének jobbító szándékához kétség sem férhet, ám mindnyájunk közös érdeke, hogy a hasonló megszólalások esetleges tárgyi pontatlanságaival ne adjunk érvet azok kezébe, akik a finanszírozási források szűkülésével párhuzamosan élesedő felsőoktatási versenyben a magyarságtudomány pozícióinak gyengítésében érdekeltek.

A NEMZETKÖZI MAGYARSÁGTUDOMÁNYI TÁRSASÁG
VÁLASZTMÁNYA